

Nr.82/C/102/III-5/2015

CONCLUZII

*formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în cauza nr.169/1/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, având ca obiect rezolvarea de principiu a următoarei chestiuni de drept :
Dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art.426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art.432 alin.4 din Codul de procedură penală*

1. Situația premisă care a generat problema de drept supusă sesizării

În concret, se constată că dosarul în care s-a solicitat rezolvarea chestiunii de drept are ca obiect apelul declarat de persoana condamnată împotriva sentinței penale nr.4154 din 11 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Craiova în dosarul nr.32177/215/2014, prin care s-a respins ca inadmisibilă contestația în anulare formulată împotriva sentinței penale nr.3772 din 10 iulie 2014 a aceleiași instanțe.

Astfel, prin încheierea nr.121 din 17 iunie 2014, pronunțată în dosarul nr.121/JS/2014, Judecătorul de supraveghere a privării de libertate din cadrul Penitenciarului Pelendava Craiova a respins plângerea persoanei condamnate împotriva hotărârii Comisiei de disciplină din cadrul aceleiași penitenciar și a menținut sancțiunea aplicată privind suspendarea dreptului de a primi vizite pe o

perioadă de trei luni, conform art.104 alin.7 lit.b din Legea nr.255/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Judecătoria Craiova, prin sentința penală nr.3772 din 10 iulie 2014, definitivă, pronunțată în dosarul nr.25872/215/2014, a respins contestația formulată de persoana condamnată, conform art.104 alin.9 din Legea nr.254/2013, împotriva încheierii menționate.

Tribunalul Dolj, învestit cu soluționarea apelului declarat de persoana condamnată împotriva sentinței penale nr.4154 din 11 septembrie 2014 a Judecătoriei Craiova, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă contestația în anulare formulată de condamnat împotriva sentinței penale nr.3772 din 10 iulie 2014 a aceleiași instanțe, a apreciat că „prin dispozițiile art.432 alin.4 din Codul de procedură penală, legiuitorul procedural penal 2014 a exclus calea de atac extraordinară a contestației în anulare, indiferent de motivul invocat, pentru hotărârile penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzei și care nu sunt susceptibile de a fi atacate cu apel”.

2. Analiza admisibilității sesizării

Pentru a fi admisibilă, sesizarea fundamentată pe procedura art.475 și următoarele din Codul de procedură penală trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative :

- să existe o problemă de drept susceptibilă a fi soluționată în mod diferit de instanțe;
- sesizarea să fie formulată de un complet învestit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță;
- problema de drept a cărei dezlegare se solicită să nu fi fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;
- de lămurirea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

Din analiza încheierii de sesizare, rezultă că îndeplinirea primelor trei condiții menționate, respectiv că aceasta aparține unei instanțe (tribunal) învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, problema de drept a cărei lămurire se solicită a fost invocată în cursul judecății (din oficiu de către instanța de apel), iar în chestiunea de drept supusă lămuririi nu au fost pronunțate anterior de către Înalta Curte de Casație și Justiție hotărâri prealabile sau în recurs în interesul legii, aceasta nefăcând nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În ceea ce privește ultima condiție, vizând legătura dintre chestiunea de drept și soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată, în doctrină s-a statuat că această procedură nu poate fi utilizată pentru lămurirea unei chestiuni de fapt sau a unei chestiuni de drept care nu este determinantă pentru soluționarea cauzei¹.

În același sens, jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, ilustrată prin hotărârile Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, relevă o interpretare restrictivă în ceea ce privește incidența acestei instituții juridice în materie procesual penală. Astfel, în sesizările care au avut ca obiect interpretarea și aplicarea unor dispoziții procesual penale, instanța supremă a pronunțat soluții de respingere ca inadmisibile, pe considerentul lipsei legăturii dintre problema de drept invocată și fondul cauzei, arătând că aspectele de ordin procesual reprezintă, de regulă, chestiuni prealabile sau incidentale fondului unei cauze.

În concret, în cuprinsul *deciziei nr.11 din 2 iunie 2014*, Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală a statuat că această condiție poate fi considerată îndeplinită dacă interpretarea dată de instanța supremă chestiunii de drept invocate are consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, adică *între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art.476 și art.477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.*

Prin sintagma „soluționarea pe fond a cauzei” folosită de legiuitor în cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs, *trebuie să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, iar nu rezolvarea unei cereri incidente invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță.*

Mai mult, s-a arătat că prin introducerea expresiei „pe fond” din cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală, care lipsea din prima formă adoptată a Codului, legiuitorul a urmărit tocmai excluderea de la această procedură a chestiunilor ce vizează asigurarea unei practici judiciare unitare a problemele de

¹ Corina Voicu ș.a., Noul Cod de procedură penală, Editura Hamangiu, 2014, pag.561.

drept de care nu depinde soluționarea pe fond a litigiilor penale, chestiuni ce urmează a fi supuse interpretării numai pe calea recursului în interesul legii.

O altă hotărâre relevantă în materie o constituie *decizia nr.24 din 6 octombrie 2014* a Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, având ca obiect o chestiune de drept ce se circumscrie tot sferei normelor procesual penale, respectiv *admisibilitatea căii de atac a contestației formulate în temeiul art.204 din Codul de procedură penală împotriva încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra plângerii în temeiul art.213 din același cod, împotriva ordonanței procurorului prin care s-a luat măsura controlului judiciar.*

Astfel, instanța supremă a arătat că *este de domeniul evidenței faptul că lămurirea acestor chestiuni nu ar putea influența decizia ce va fi luată pe fondul cauzei, în condițiile în care instanța care a formulat sesizarea este chemată să se pronunțe asupra unei cereri privind revocarea măsurii controlului judiciar, măsură dispusă de procuror în faza procesuală a urmăririi penale, aceasta fiind o chestiune incidentală, de care nu depinde lămurirea cauzei pe fond.*

Revenind la prezenta cauză, se observă că dezlegarea problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție vizează incidența dispozițiilor art.432 alin.4 din Codul de procedură penală, în ipoteza hotărârilor prin care instanța respinge ca inadmisibilă cererea de contestație în anulare formulată împotriva hotărârilor definitive (nesusceptibile de a fi atacate cu apel), în etapa examinării admisibilității în principiu conform art.431 din Codul de procedură penală.

Astfel, instanța a solicitat să se lămurească dacă hotărârea pronunțată în etapa examinării admisibilității în principiu a contestației în anulare formulate împotriva unei sentințe pentru care legea nu prevede nicio cale de atac poate fi atacată cu apel, conform art.432 alin.4 din Codul de procedură penală.

Referitor la condiția dependenței dintre soluționarea pe fond a cauzei și lămurirea ce ar fi dată chestiunii de drept, instanța (autor al sesizării) a arătat că „de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art.432 alin.4 din Codul de procedură penală raportat la art.408 din Codul de procedură penală, depinde soluționarea căii de atac formulată în baza art.426 din Codul de procedură penală, dar și soluționarea căii de atac ordinare prevăzute de art.408 din Codul de procedură penală”.

Problema de drept vizând admisibilitatea căii de atac a apelului în ipoteza menționată reprezintă însă o chestiune incidentală ce nu are consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, întrucât instanța care a formulat sesizarea este chemată să se pronunțe asupra unei cereri privind exercitarea unei

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

căi de atac în cadrul procedurii reglementate în art.431 din Codul de procedură penală, de examinare a îndeplinirii condițiilor de admitere în principiu a contestației în anulare.

În acest context, problema a cărei lămurire se solicită reprezintă, în mod evident, un incident apărut în cursul procesului penal prin care nu se abordează fondul litigiului, ci doar pune în discuție condițiile formale ale judecății, condițiile exercitării dreptului la acțiune.

În consecință, sesizarea formulată nu îndeplinește cumulativ condițiile de admisibilitate și, prin urmare, nu poate fi supusă examinării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura prevăzută de art.475 din Codul de procedură penală.

Pentru motivele arătate,
În temeiul art.475 – art.477 din Codul de procedură penală

Vă solicităm

Respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Tribunalul Dolj – Secția penală și pentru cauze cu minori în dosarul nr.32177/215/2014, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în sensul de a se stabili „dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art.426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac, poate fi supusă apelului, conform art.432 alin.4 din Codul de procedură penală”.

PROCUROR GENERAL,

Tiberiu - Mihail NIȚU